

AKCIÓTERV | AKČNÝ PLÁN

KÉSZÜLT A VISEGRÁDI ALAP
ÁLTAL TÁMOGATOTT

PRIPRAVENÉ V RÁMCI
PROJEKTU PODPOROVANÉHO

„ROMA FELZÁRKÓZTATÁS
ÉSZAK MAGYARORSZÁGON
ÉS KELET SZLOVÁKIÁBAN”

“RÓMSKE ODOMKÝNANIA NA
SEVERNOM MAĎARSKU
A VÝCHODNOM SLOVENSKU “

CÍMŰ PROJEKT
KERETÉBEN
2013

MEDZINÁRODNÝM
VYŠEHRADSKÝM FONDOM
2013

www.visegradfund.org
www.abaujrakezdes.hu/visegradfund

•
• **Visegrad Fund**
•

KOŠICKÝ
KRAJ

KOSIČE

MISKOLC

BORSOD-ABAÚJ-
ZEMPLÉN
MEGYE

TARTALOMJEGYZÉK

Előszó.....	4-5.
Predslov.....	6-7.
Projektötletek I.	8-9.
Projektötletek II.	10-11.
Projektötletek III.	12-13.
Projektötletek IV.	14-15.
Nápady na projekty V.	16-17.
Nápady na projekty VI.	18-19.

Kedves Olvasó!

Jelen kiadvány célja, hogy szerény eszközeinkkel foglalkozzunk Borsod-Abaúj-Zemplén megye és Kassa megye egyik legsúlyosabb társadalmi-gazdasági problémájával, a **cigányság helyzetével**, a tömegeket **sújtó szegénységgel és munkanélküliséggel**.

A cigány nemzetiséghez tartozók jelentős része ezekben a megyékben él Magyarországon és Szlovákiában. A cigány lakosság körében

szociológiai kutatások alapján az **átlagosnál nagyobb a munkanélküliség és alacsonyabb az iskolázottságuk**, így a szociális problémák az átlagnál jobban érintik őket. A társadalmi szempontból problémás családok **koncentrálódnak egy-egy településen**, illetve azokon belül is egy-egy településrészen. Jellemző, hogy közülük sokan un. **volt bányászkolóniákban, vagy a település szélén épített lakóházakban** laknak, mely ingatlanok komfort nélküliek. Az egy területre koncentrált, lerobbant

állapotú ingatlanokban lakó és az alacsony jövedelmű, iskolázottságú népesség **számos helyen un. szegregátumot alkot**, ami nehézséget jelent az alacsony színvonalú társadalmi helyzetből való kitörésre. A cigány lakosság felzárkóztatása, illetve tartós munkához juttatása hosszú távra elhúzódóan **nagyon komoly erőfeszítéseket igényel, a jelenleginél hatékonyabb** foglalkoztatási- képzési- mentális fejlesztést is tartalmazó, kiszámíthatóan működő, az adott térség tartósan munkanélküli lakosaira koncentráló

programok megvalósításával.

Mindezen programoknak szem előtt kell tartania az érintett lakosság egészségfejlesztését, illetve az érintettek bevonásával a lakhatási körülmények javítását is.

Célunk, hogy a Visegrádi Alap által támogatott, jelen együttműködés keretében **megoldási javaslatokat fogalmazzunk meg, ötleteket gyűjtünk, amelyek hozzájárulhatnak a térségben élő jellemzően roma származású, gyakran nyomorban élő tömegek felemelkedéséhez.**

PREDSLOV

Milý čitateľ!

Cieľom tejto publikácie je oboznámiť Vás pomocou skromných prostriedkov s najzávažnejšími spoločensko - hospodárskymi problémami Borsod-Abaúj-Zemplínskej a Košickej župy; **stavom rómskeho etnika, masovým dopadom chudoby a nezamestnanosti.**

Rozhodujúca časť populácie rómskej národnosti žije v týchto župách v Maďarsku a na Slovensku. Na základe sociologických výsku-

mov je u rómskeho obyvateľstva **vyššia nezamestnanosť od priemeru a menšia je vzdelanosť** a tak dopad sociálnych problémov je vyšší ako priemer. Zo spoločenského hľadiska sa problémové rodiny **koncentrujú v jednotlivých osadách, respektíve vnútri ich častí.** Je príznačné, že mnohí z nich **bývajú v zanedbaných bývalých baníckych kolóniách, alebo na okrajoch osád, v postavených domoch** bez komfortu. Na jednom území v zdevastovaných nehnuteľnostiach s nízkym

príjmom bez vzdelania sa koncentruje spoločenstvo **na početných miestach so znakmi zanedbania a segregácie**, čo im spôsobuje ťažkosti vymaniť sa z nízkej spoločenskej úrovne. Vzrast rómskeho etnika, respektíve dosiahnutie trvalej zamestnanosti z dlhodobého hľadiska, **vyžaduje veľmi vážne úsilie, účinnejšie a efektívnejšie od súčasných**, obsahujúce pracovno-remeselný a duševný rozvoj, ktorý nemerateľne funguje na danom území, zameraný na uskuotočnenie udržateľných programov

pre nezamestnaných obyvateľov. Vo všetkých týchto programoch je potrebné mať na očiach rozvoj zdravia dotknutého obyvateľstva, respektíve s účasťou dotknutých aj zlepšovať ich podmienky bývania.

Naším cieľom je, aby sme v rámci Vyšehradského fondu podporovanej spolupráci mohli **koncipovať návrhy riešení, sústredovať nápady**, ktoré môžu **prispieť k pozdvihnutiu pôvodného rómskeho etnika, často žijúceho v masách chudoby**.

PROJEKTÖTLETEK I.

ABAÚJI ROMA FESZTIVÁL MEGSZERVEZÉSE

Egy **kulturális – gasztronómiai roma fesztivál** hosszú távon kinőheti magát országos, nemzetközi rendezvényé (lásd Kapolcs). Határon átnyúló együttműködések is elképzelhetők. Magyarország – Szlovákia Határon Átnyúló Együttműködési Program keretében is. Kassa 2013-ban Európa Kulturális Fővárosa!

A helyi emberek kapcsolódó szükségletei:

Országosan is kimagasló (leghátrányosabb térség) munkanélküliség jellemzi a térséget. A lakosság számára néhány idénymunka kivételével nincsenek lehetőségeik elhelyezkedni. A turizmusból származó bevételek széles körben munkát jelenthetnek a térségben élőknek.

A projekt céljai:

1. A helyi munkanélküliség csökkentése
2. Országos turisztikai attrakció megteremtése
3. Szálláshelyek / turisztikai szolgáltatások fejlesztése

A projekt tervezett hatásai:

1. Csökken a munkanélküliség
2. Nőnek a turizmusból származó bevételek a térségben
3. Nő a térségbe látogatók száma
4. Nő a vendégéjszakák száma

A tervezett tevékenységek:

1. Potenciális résztvevők/szervezők/szponzorok toborzása
2. Program országos népszerűsítése, kiállítók, előadók szerződtetése
3. Marketing akciók

A tevékenységek elindításához szükséges előfeltételezések:

1. Pályázati forrás és önerő rendelkezésre áll
2. Érdeklődést felkeltő kulturális – gasztronómiai programok
3. Megfelelő helyszín megléte

PROJEKTÖTLETEK II.

SZOCIÁLIS SZÖVETKEZET KERETÉBEN MEZŐGAZDASÁGI TEVÉKENYSÉG VÉGZÉSE

A térségben rendelkezésre áll elegendő mennyiségű termőterület. Szociális szövetkezetet létrehozva, mezőgazdasági tevékenység beindításával segíthetünk a legrászorultabbaknak. A európai tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a szövetkezetek – szociális szövetkezetek – a foglalkoztatáspolitikai, a regionális, a vidékfejlesztési, az agrár-, a környezetvédelmi politikai keretei között

felmerülő problémák megoldásának, illetve a kiegyensúlyozásának egyik eszközét jelenthetik.

A helyi emberek kapcsolódó szükségletei:

Az élelmiszer megtermelése alapvető kérdés. A legszegényebbek számára ez sajnos nem természetes. A program által lehetőség nyílna az élelmiszer megtermelésére.

sére, másrészt a munkanélküliség kezelésében, a foglalkoztatás elősegítésében – különösen a hátrányokkal rendelkező társadalmi csoportok esetében – a szövetkezés, a szövetkezeti formában való jövedelemtermelés megoldást jelenthet.

A projekt céljai:

1. Termőterület kialakítása
2. Munkalehetőség biztosítása

A projekt tervezett hatásai:

1. Munkalehetőség megteremtése
2. A megtermelt élelmiszer által kiengyengültebb táplálkozás

3. Esélyteremtés hátrányos helyzetű fiataloknak

A tervezett tevékenységek:

1. Célcsoport tájékoztatása
2. Földterület kialakítása
3. Termelés, foglalkoztatás
4. A megtermelt élelmiszer felhasználása

A tevékenységek elindításához szükséges előfeltételezések:

1. Pályázati forrás és önerő rendelkezésre áll
2. Megfelelően képzett szakemberek rendelkezésre állása
3. Megfelelő helyszín megléte

PROJEKTÖTLETEK III.

ABAÚJ TÉRSÉGI ROMA KÖZÖSSÉGI HÁZ

Abaúj térségében komoly problémát jelent, hogy a roma fiatalok szabadidejük hasznos eltöltéséhez nem rendelkeznek olyan épülettel, ahol közösségi összejöveteleket, programokat szervezhetnének. Ennek hiányában sajnos minden napos probléma, hogy az iskolaidőt követően szabadidejüket sok esetben olyan tevékenységekkel töltik, ami nem szolgálja az egyéni épülésüket, a

társadalomba való beilleszkedésüket. Tovább nehezíti a problémát, hogy a környező településeken is korlátozottak a szabadidő hasznos felhasználásához szükséges infrastrukturális és személyi feltételek. Ezen hátrányos helyzetű térségek központi településein megtalálhatóak ugyan hasonló közösségi terek, mindazonáltal az oda való eljutás anyagi nehézségekbe ütközik.

A helyi emberek kapcsolódó szükségletei:

Az említett célcsoport tagjai általában nem rendelkeznek az utazási költségek kifizetéséhez szükséges erőforrással. Az elképzelésünk szerint létrejövő Abaúj Térségi Roma Községi Ház pótolná ezt a hiányt. Ennek létrehozása több szempontból kiemelt jelentőségű, hiszen a szabadidő hasznos eltöltése komoly hatást gyakorolhat a felnövekvő nemzedékre.

A projekt céljai:

1. Községi tér kialakítása
2. Szabadidős tevékenységek szervezése

3. Internet elérhetőség

A projekt tervezett hatásai:

1. Községi tevékenységek erősödése
2. A fiatalok hasznosan tölthetik el szabadidejüket
3. Esélyteremtés hátrányos helyzetű fiataloknak

A tevékenységek elindításához szükséges előfeltételezések:

1. Pályázati forrás és önerő rendelkezésre áll
2. Megfelelően képzett szakemberek rendelkezésre állása
3. Megfelelő helyszín megléte

PROJEKTÖTLETEK IV.

GYÜMÖLCSASZALÓ ÜZEM LÉTREHOZÁSA

Gönc és környéke évszázadok óta Kassa élléstára nevet viselte – nem véletlenül: az itteni klíma különösen kedvez a gyümölcsstermesztésnek. A Gönci barack Hungarikum, a belőle készült pálinka országosan ismert és a határokon túl is egyre ismertebb. A gönc környéki többi gyümölcs szintén egy különleges ízvilágot képvisel, köszönhetően az ipar teljes hiányának (semmilyen szennyezés nincs) és a különleges mikroklímának, talajnak. A gyümölcs értékesítése

már nem ennyire könnyű feladat – az egyik lehetséges megoldás a problémákra az aszalt gyümölcs forgalmazása, amely a tokaji bor és gönci bor mellé nagyszerű kiegészítésként lehet a térség hírnevének. A kisebb háztáji gyümölcsaszalók nem képesek egységes minőséget és megfelelő mennyiséget produkálni, ezért lenne szükséges egy nagyobb kapacitású gyümölcsaszaló üzem létrehozása. A projekt a gönci workshopon merült fel.

A helyi emberek kapcsolódó szükségletei:

Göncön és környékén a mai napig nagyon sok ember él a mezőgazdaságból, különösen a gyümölcsstermelésből. Az értékesítés a legnagyobb probléma, melyen oldhatna egy megfelelő gyümölcsaszaló üzem létrehozása, ahová a termelők be tudnának szállítani, így tervezhető mennyiséget és minőséget tudnának termelni. Maga az üzem is jelentős foglalkoztató lehet a térségben.

A projekt céljai:

1. Általános cél: foglalkoztatás bővítése a mezőgazdasági termelés bővítésére alapozva

2. Konkrét cél: gyümölcsaszaló üzem létrehozása és beszállítói hálózat szervezése.

A projekt tervezett hatásai:

1. Foglalkoztatás bővülés az aszaló üzem által
2. Foglalkoztatás bővülés a beszállítói hálózatban
3. Térségi marketing erősödik

A hatások elérését támogató körülmények:

1. Kitűnő adottságok a gyümölcsstermelésre
2. Tapasztalat és gyakorlat a gyümölcsstermelésben
3. Kommunikáció és együttműködés a termelők között

NÁPADY NA PROJEKTY V.

ZRIADENIE VZDELÁVACIEHO STRE DISKA V MESTSKEJ ČASTI KOŠICKÁ NOVÁ VES

Vo veľkom počte žijú na území ochotní a aktívni mladí ľudia, včítane aj mladí Rómovia. Najväčším problémom je, že sa nemôžu miestne zamestnať a mimo bydliska, bez dostatočného zastúpenia, dopravy alebo bez dostatočného konkurencie schopného vzdelania nenájdu prácu. S týmito mladými ľuďmi by sa rád zaoberal autor projektu.

Súvisiace požiadavky miestnych ľudí :

Najpálčivejším problémom mladých je nezamestnanosť. Prekážkou vykročeniu z ich daného stavu je nedostatočná informovanosť a organizovanosť. Autor projektu disponuje jednou budovou, ktorú sa aj doteraz sa pokúšali v súlade s cieľom užívať,

ale ani jej stav a ani jej vybavenie pre dosiahnutie tohto cieľa to neumožňuje.

Cieľ projektu:

1. Všeobecný cieľ: organizovanie vzdelávania podľa dopytu na trhu a rozšírenie zamestnanosti.
2. Konkrétny cieľ: Zlepšenie šancí na trhu práce pre mladých Rómov a ne Rómov prostredníctvom zriadenia jedného miestneho vzdelávacieho strediska.

Plánované účinky projektu:

1. Mladí ľudia z miesta i okolia vybavení konkurencie schopnými poznatkami.
2. Rozšírenie zamestnanosti.

Plánované činnosti :

1. Plán prestavby strediska.
2. Prestavba, obnova, rozšírenie.
3. Zabezpečenie potrebného vybavenia a zariadenia.
4. Prieskum trhu, organizovanie a udržiavanie vzdelávania.
5. Sprostredkovanie práce a zastupovanie.

NÁPADY NA PROJEKTY VI.

SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ, OPATROVATEĽSKÁ VÝCHOVA V STREDISKU KOŠICKÁ NOVÁ VES

Pre miestne obyvateľstvo by znamenalo istú možnosť obživy, keby mohli byť účastní v opatrovateľskej činnosti a potom by mali možnosť opatrovať miestnych starých obyvateľov. V neposlednom rade by sa vyriešila aj starostlivosť starších bezvládných obyvateľov.

Súvisiace požiadavky miestnych ľudí:

Aj celoštátne prekračujúca nezamestnanosť /vysoká nezamestnanosť/ charakterizuje toto územie. Pre obyvateľstvo vynímajúc niekoľko sezónnych prác nie sú príležitosti na zamestnanie. Možnosť

pracovať doma je takým segmentom na pracovnom trhu, ktorý zásadným spôsobom môže zlepšovať životné okolnosti pre pracovnými návykmi málo vybavené obyvateľstvo.

Ciele projektu:

1. Zníženie miestnej nezamestnanosti.
2. Starostlivosť o starých obyvateľov.

Plánované účinky projektu:

1. Zníži sa nezamestnanosť.

2. Zvýši sa na území kvalita a kvantita sociálnych služieb.

Plánované činnosti :

1. Potenciálni partneri, vyhľadanie s cieľom spolupráce sociálne a vzdelávacie ústavy a strediská práce.
2. Nábör pracovných síl /prieskum/.
3. Prieskum na opatrovanie odkázaných obyvateľov.
4. Zahájenie teoretických a praktických školení.
5. Zabezpečenie zamestnanosti.

Abaújrakezdés
Közhasznú Egyesület

-
- Visegrad Fund
-
-

www.visegradfund.org
www.abaujrakezdes.hu/visegradfund